

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ผลของการจัดรูปที่ดินต่อการดำรงชีวิตของหัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของการปฏิรูปที่ดิน วิธีศึกษาคือการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตรที่มีที่ดินทำกินอยู่ในเขตจัดรูปที่ดินและหัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตรที่มีที่ดินทำกินอยู่นอกเขตจัดรูปที่ดิน

หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 35-50 ปี ซึ่งแสดงถึงการทำการเกษตรแบบมรดกตกทอดต่อกันมา หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูป มีระดับการศึกษาอยู่ระหว่าง ป.4-ป.6 ซึ่งสามารถอ่านออกเขียนได้ ครัวเรือนมีสมาชิกเฉลี่ย 4-6 คนและสามารถประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่เช่าที่นาทำการเกษตร การกู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายภายในครัวเรือนเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไป

หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปใช้ปุ๋ยที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าแต่มีปริมาณการใช้ปุ๋ยน้อย เพราะประสิทธิภาพปุ๋ยที่ใช้นั้นมีคุณภาพดี การใช้ปุ๋ยที่ดีทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณมากขึ้น ครัวเรือนที่ใช้จ่ายด้านปุ๋ยมากนั้นได้แก่ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงซึ่งครอบครองที่ดินเป็นที่เช่า อายุเฉลี่ย 35-57 ปีและในครัวเรือนมีสมาชิกในครัวเรือน 1-5 คน หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปที่ดินมีการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวและจ่ายค่าจ้างขนส่งผลผลิตที่ถูกกว่าเนื่องจากมีถนนตัดผ่านเข้าสู่แปลงนาทำให้สามารถนำเครื่องจักรกลหรือเครื่องทุ่นแรง เข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยวและการขนส่งผลผลิตได้สะดวกกว่า ค่าใช้จ่ายที่ไม่มากดังกล่าวส่งผลให้รายได้จากการขายผลผลิตสุทธิหลังจากหักต้นทุนแล้วได้ราคาที่สูงขึ้น

ผลทางสังคม ในด้านการเป็นสมาชิกองค์กรทางสังคมนั้นคือหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 35-57 ปี เป็นกลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรทางสังคมมากที่สุด ในขณะที่ครัวเรือนที่ไม่มีการประกอบอาชีพเสริมจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานมากที่สุดเนื่องจากรายได้อาจไม่เพียงพอ การที่ไม่มีการประกอบอาชีพเสริมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการว่างงานมากขึ้น หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 58-80 ปี มีการจ้างงานมากเนื่องจากมีความชำนาญและ สะสมประสบการณ์มาตั้งแต่อายุน้อย หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 35-57 ปี มีทัศนคติทางสังคมในเชิงบวก มีการรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาที่ดินและผลผลิตของตนเอง